

LEZING

HERDENKEN, SCHOUWSPEL OF STRIJDTONEEL? De Dodenherdenking en Bevrijdingsdag sinds 1945

Romke Visser

De Dodenherdenking en de viering van Bevrijdingsdag zijn sinds 1945 voortdurend aan verandering onderhevig geweest. Vooral de Dodenherdenking weerspiegelt de grote maatschappelijke veranderingen in de afgelopen 80 jaar, waarbij moeizaam gezocht is naar een vorm die dwars door de gezindten heen zou passen. Door de wederopbouw, de oorlog in 'ons Indië', de Koude Oorlog en de toenemende welvaart groeide vanaf het einde van de jaren veertig de behoefte om vooruit te kijken, waardoor de aandacht voor de Duitse bezetting verslaptte. Hierbij speelde een rol dat vele verzetsmensen zich gefrustreerd afwendden van het "heldendom" dat werd verheerlijkt, waarbij soms ook mensen aandacht naar zich toetrokken, die dat in hun ogen niet verdienden. Ook waren er veel 'goede vaderlanders' die bij nader inzien veel boter op hun hoofd hadden en die de werkelijkheid van hun houding tijdens de bezetting liever maar vergaten.

Hoewel het lijkt alsof we altijd al de doden hebben herdacht op de Waalsdorper Vlakte en de Dam, heeft dat veel voeten in de aarde gehad. De grote invloed van het optreden van Loe de Jong komt hierbij aan de orde. De 'geschiedschrijver des Rijks' riep met zijn televisieserie *De Bezetting* en zijn geschiedschrijving over de Tweede Wereldoorlog een ingrijpende discussie over ons historisch beeld van deze periode op. Dat lijkt een discussie zonder eind, die ook steeds weer leidt tot discussie over wie en wat we dienen te herdenken op 4 mei en wat we vieren op bevrijdingsdag. In deze lezing zal er ook aandacht zijn voor de manier waarop er in ons dorp met deze thematiek is omgegaan. En heeft de nationale herdenking nog toekomst na dit jaar?

Romke Visser is historicus, werkzaam aan de Rijksuniversiteit Groningen en voorzitter van de Historische Vereniging Winsum-Obergum.

Datum: dinsdag 06 mei 2025 | Aanvang: 20u | Locatie: Obergumer Kerk

De lezing is voor iedereen toegankelijk! Wel graag vooraf aanmelden | E: henkwolters@kpnmail.nl
Voor leden van de HVWO is de toegang gratis, aan gasten vragen we een kleine bijdrage van € 5,-.

Voorafgaand aan de lezing kunt u in het Kinderboekenhuis Winsum (deze dag geopend tot 20u) de tentoonstelling *Kinderboek, van oorlog naar vrede* bezoeken. Een samenwerkingsproject van het KBH en de HVWO, mede mogelijk gemaakt met subsidies van De Wierdastichting en Stichting Vrienden voor Elkaar.